

Talude ajal oli külas rohkesti noori. Tööd tehti tublisti nii põllul, laudes kui heinaksarel, kuid kõik olid rõõmsameel-
sed. Öhtud ja ööd olid ju vabad ning neid kasutati kooskäimi-
seks. Ja laul oli see, mis seatis tööd, siis see polnudki enam
nii raske. Kui lembel suveöhtul akna avasid, võisid mitmelt
poolt külast kuulda tütarlaste mitmehäälsel loõritemist. Ja
ikka leiti mahti kokku saamiseks. Liide mäletab, et Raikkülas,
Sillasalul, oli suur kahe poolega kiik. Sinna kogunesid tüd-
rukud - poisid kiikuma. Poisid tegid nii suurt hoogu, et jutt
käis südame alt läbi. Samas ka lauldi, mängiti ringmänge ja
tantsiti. Tol ajal oli pillimeheks August Pareki poeg Ants,
temal oli härmoonik. Sügisöhtutel peeti peredes simmaneid.
Need kooskäimised olid populaarsed nii enne kui pärast sõda.
Erilisi nõudeid simmaniõhtuks vaja ei leitud. Lepiti lihtsalt
kokku, kelle talus tantsida saab. Suust -suhu öeldi sõnum edasi.
Kogun eti talupere avarasse kööki, kus pingid seinaäärde lükati,
pillimees tõmbas härmoonika pikaks ja läks lahti. Mäletan, et
sõjajärgsel ajal tantsiti Paul Koduselü akordioni saatel
Viinil, Jaanusel ja Saunakülas Paarekil. Kui muud pilli polnud,
siis eitas suurepäraselt ka suupill.

Küldes käis seltsielu esialgu eraldi. Esialgu käidi
kokkulaulmist harjutamas vanas koolimeajas. See asus Soosaluste
küla hakul, magasaaida juures. Tegutsesid koorid ja tantsurühmad,
seelset segakoori juhats Otto Jõulu. Tal oli helipulk, millega
õige hääl lauljatele kätte anti. Proovid hakkasid nüüd toimuma
öhtuti külade eri peredes järjekorras küll Lellaperes, Kärplas
ja Kokutel. Ei peetud paljaks ka Põlma külast Kärplasse laulu-
harjutusele minna. Rahvatantsu tehti lauluharjutusega ühel öhtul,
et aega kokku hoida. Tegutses segarühm. Hiljem anti Põlmas

Käärriku poes (praeguses vetpunktis) ruum laulu harjutusteks. Muide, esialgu õpetas seal laulu ka Gerrets, Jüri. Segakoor Otto jõulu juhendamisel võttis osa ka 1939. a. Pärnus toimuvast üldlaulupeost. Lauljatel olid enamusel omavalmistatud rahvariided seljas ja kel need puudusid, see laenas teistelt. Koik kooskõmmised olid sõbralikud ja mõnuseks vahelduseks igapäevselli.

Järvakandi Seltsimaja (praeguse Purku kultuurimaja) ehitamist alustati kuche peale meierei valmimist 1925. a. Olgu märgitud, et meierei ehitamise juures oli ettevõtjaks Andressoon, Vahuri venaisa, kes otsis tublid kivitöömehed Petserist. Rahvas. t. seltsimaja pidi tulema puidust ehitis ja see nõudis samuti oskuslikke mehi.. Selle ehitustöö juhiks ja organiseerijaks sai Ernst Reinvald. Raha seltsimaja ehitamiseks annetas rahvas. Kogu ümbruskonna rahvas käis abiks ehitustöödel. Vundamendi eugu kaevamine oli eriti vaevenõudev töö, selle tegemiseks korraldati rahvarohke talgupäev. Veel võtsid kohalikud talumehed maha metsa ja vedesid välja palke. Kogu töö käis tasuta. Maja kerkis silmenähtavalt ja juba paari aasta pärast oli hoone valmis. Elsal on tänaseni säilinud pääsetäht, kus on öeldud, et Järvakandi Heriduse Seltsimaja avamise aktus toimus 6. juunil 1927. aastal. Selle suurepärase maja avamist mäletab hästi veel Senta, kes tol ajal oli väike tüdrukutirts. Et paremini leveltoimuvat näha, pidi laps pingil püsti seisma. Rahvast oli suur saal puupüsti täis ja kogu üritust juhendas ja viis läbi Ernst Reinvald. Senta meenutab, etmängiti etendust, kus Juhan Säärekönnu laulis "Mulk pestlega, mulk viisuga...".

Seltsimaja juurde moodustati arvukalt seltses millest arvukaim oli heridusselts. Selle esimeheks valiti Ernst Reinvald, kuid juhatuses olid veel Juhan Sipelgas, Otto Kruus, Arkadi Jaanus, Jaan Orumaa. Seltsi liikmed võtsid osa kõikidest ürutustest seltsimaja juures. Kohalik õpetsja Johannes Säärekönnu sai koorijuhiks

Segakoori lauljaid sai kokku 25-26. Senta hakkas kohe peele algkooli lõpetamist koos õe Leidaga laulmas käimas. Nende mäletamisi käis laulmas Olga Keskküla, Elvi Orumaa, Linda Kruus, Helga (Palm) Purre, Magda Landorf, Aliide Lepik, Liisa Lepik, Senta Thomas (Pitsi), Sireene Taft, Elsa Sõrmus, Helga Taft, , Linda Taft, Leide Kleinavurst, Ella mõisnik, Marie Kappet, Herman Toomingas, Ernst Preegel, Jaan Orumaa, Juhan Bachman, Juhan Bormeister jt. Laulsime nii isemaalisi kui ka veneaegseid rahvalaule. Harjutames keisime 1x nädalas õhtuti. Esinesime pidudel, need olid rahelised ja tulu läks seltsimejale. Töö seltsimaja juures oli vilgas, kuid palgalist juhataja kohta ei olnud.

Suure ja mahuka tööga sai hakkama näitering. Näidendeid õpetas Jaan Orumaa. Kocs käidi "Estonias" vaatamas huvitavat tükki nimega "Valge legendik". Selle õppisime ka ise ära, Kivissalu, Evald mängis peaosas. Veel sai mängitud "Mehe küljeluu", laulumõng "Neitsid lampidega", millest on meelde jäänud, et Juhan Bormeister oli kirikuõpetajaks, Tõnise Linda tuli ees lavale trummi tagudes ja tüdrukutel olid valged lina ümber ning küünal käes. Hästi läks "Mikumärdi", samuti "Kõrboja peremes" jt. Seal oli elati tulvil pealtvestajaid ja meid võeti hästi vastu nii kodumail kui ka Kabalas või Raikkülas. Tallinnast oli appi palutud Heino Vaks, kes meie tööd juhendas ja suunas.

Seltsimejas korraldati kord aastas ka tantsukursusi. Juhendajateks telliti Tallinnast Virve ja Eino Mutso, Kes meid väga hästi õpetasid. Ka Rannamae-nimeline käis kord õpetamas. Siis olid kursused osavõturohked. Tantsuhuvilisi oli ka Raikkülast, Soosalust külast, Lellaperest, Järvakandi Tehastest, Kabalast. Osavõtjatele oli kursus tasuta, kulud kattis seltsimaja. Õpiti valssi, fokstrotti, tangot, aeglast valssi jt. tantse.

1929. aastal korraldati korraga neljad kursused. Kasulik perenaistele ja neidudele oli muidugi õmbluskursus. See organiseeti

"Singeri" poolt. Põllimajanduskursus tegutses Johannes Auna juhendamisel Siis veel tantsimine ja kokendus. Õpiti valmistama kültoit. Vajalikud sined tõ igsüks kodunt ise kaasa. Juhendaja käis Tallinast. Igal õhtul oldi varmalt koos, uneseg jäi sageli üsna napiks.

Eraldi tuleks rääkida puhkpilliorkestrist, mille asutajaks oli Juhan Purre. Esialgu mängisid seal veel Tõnise Gusti, Sass, Albert Vainosaar, Olev Neeme, Kivisalu Evald Meresmaa, Oskar jpt. Usun, et paljud endised ja praegused mängijad ise meie ajalehe veergudel noid kaugeld segu meenutavad.

Kõik, kes on meenutanud segu nooruspäevilt ja sellest, kuidas veedeti aega aastakümneid tagasi, teevad seda suure südamesoojuse ja rõõmuga. On imetore, et neil on midagi ja küllalt palju meelde jäävat neist aegedest. Usun, et meil kõigil on õppida ja omaks võtta soov kõike teha ilma kasuseamise eesmärgita rahalises mõttes. Ometi oli kasu siin tuhatkordne - arendada iseennast ja teisi, tunda tehtust siirast rõõmu.

Oma noorpõlve tegevust seltsielus meenutasid Alide Perek, Elvi Purre, Emille Tiivas, Elsa Erm, Sents Meelis, Leida Kerdi. Viimastele kuulivad ka juuresolevad fotod. Täname kõiki abi eest meie ajalehe sisustamisel. Kui mõni asi pole päris täpne, siis antagu andeks. Kes teeb, sel juhtub.